

Sygn. akt I ACa 660/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Beata Byszewska (spr.)

Sędziowie: SA Bogdan Świerczakowski

SA Robert Obrębski

Protokolant: protokolant sądowy Sylwia Andrasik

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w Z.

przeciwko P. J. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 27 listopada 2015 r., sygn. akt XXVI GC 555/13

oddala apelację.

Robert Obrębski Beata Byszewska Bogdan Świerczakowski

Sygn. akt I ACa 660/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 lipca 2013r. powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. wniosła o zasądzenie od pozwanego P. J. (1) kwoty 129.978,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca 2013r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wskazując, że odstąpiła od umowy dostawy i montażu zabudowy kuchennej, zatem domaga się zwrotu uiszczonej zaliczki.

Pismem procesowym z dnia 14 listopada 2013r. pozwany P. J. (1) złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powódki kosztami postępowania.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Powyższy wyrok zapadł po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

Dnia 12 listopada 2012 r.(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. zawarła z P. J. (1) umowę nr (...) na mocy której P. J. (1) zobowiązał się sprzedać(...)Spółce Akcyjnej z siedzibą w Z. i zamontować zabudowę meblową kuchni w budynku zlokalizowanym w(...)przy Al. (...). Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy, P. J. (1) miał wykonać całość umowy w terminie do 25 stycznia 2013r. Strony uzgodniły, że przedmiotem umowy będą meble wysokiej jakości zarówno w zakresie użytych materiałów jak i sposobu wykonawstwa. Zgodnie z § 5 pkt. 2 umowy wynagrodzenie zostało ustalone na kwotę 218.446,82 zł plus podatek VAT w wysokości obowiązującej w dniu wystawienia faktury VAT, w tym za wykonanie, dostawę i montaż zabudowy meblowej – kuchnia funkcjonalna – w wysokości 110.521,30 zł plus podatek VAT, w tym, za wykonanie i dostawę frontów w wysokości 84.635,00 zł, za wykonanie i dostawę korpusów w wysokości 14.676,30 zł, za dostawę akcesoriów w wysokości 11.210,00 zł. Natomiast za wykonanie, dostawę i montaż zabudowy meblowej – kuchnia z grillem – w wysokości 100.415,00 zł plus należny podatek VAT, w tym za wykonanie i dostawę frontów w wysokości 88.951,00 zł, za wykonanie i dostawę korpusów w wysokości 7.349,00 zł, za dostawę akcesoriów w wysokości 4.115,00 zł. Wykonanie montażu dwóch kuchni w wysokości 7.510,52 zł plus podatek VAT, a tym samym łączna kwota z umowy to 277.927,52 zł brutto.

Zgodnie z § 8 umowy w trakcie obowiązywania umowy kupującemu przysługuje prawo do odstąpienia od niej ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań sprzedawcy określonych w umowie, a w szczególności gdy sprzedawca nie dotrzyma terminów dostawy towaru powyżej 14 dni, nie wykona obowiązków określonych w § 1 i 2, a także gdy zostało ogłoszone postępowanie upadłościowe sprzedawcy bądź następuje likwidacja przedsiębiorstwa sprzedawcy.

Dnia 15 grudnia 2012r. sporządzono projekt zabudowy meblowej wraz z rysunkami warsztatowymi.

Koordynacją pracy z ramienia (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z. zajmowała się B. S.. Wszystkie uzgodnienia materiałowe tj. rodzaj drewna, kształt frezu, wybarwienie drewna, kolor lakieru, rodzaj laminatu, okucia i zawiasy, zostały zaakceptowane przez koordynatora B. S.. Zaakceptowano również pozytywnie dokumentację techniczną i technologiczną na podstawie której wykonano meble. Współpraca przy wykonywaniu projektów mebli była bardzo ścisła pomiędzy E. J., która była koordynatorem ze strony P. J. (1), a B. S. ze strony(...)Spółki Akcyjnej. Osobami decyzyjnymi w zakresie wykonania umowy ze strony (...)Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z. byli M. S. (1) oraz J. W.. Zabudowę kuchenną w rezydencji w Z. zakupiła spółka(...) Spółka Akcyjna.

Prace wykonywane przez P. J. (1) wykonywane były zgodnie z zaakceptowaną dokumentacją, która ulegała zmianie na poszczególnych etapach produkcji. (...)Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. wielokrotnie zmieniała materiały i projekt mebli, wobec czego termin wykonania prac był przesuwany, a tym samym prace nie były wykonane przez P. J. (1) w pierwotnie założonym w umowie terminie.

J. W. zmieniał koncepcje kuchni, wstrzymywał prace i nie dostarczał na czas niezbędnych informacji zawartych w harmonogramie. Zgodnie z harmonogramem zał. nr(...) do umowy w dniu 12 listopada 2012 roku P. J. (1) miał otrzymać wymiary sprzętów i urządzeń AGD do zabudowy. Brak tej informacji uniemożliwił kontynuowanie projektowania technologicznego, a także niemożliwe było dokonanie rozkroju płyt i rozpoczęcie produkcji. J. W. przebywał za granicą, co utrudniało pozwanemu konsultacje. Dnia 20 lutego 2013 roku P. J. (1) otrzymał informację od powódki, że wybrana została inna okleina. Dnia 27 lutego 2013 roku P. J. (1) otrzymał kolejną informację dotyczącą zmiany urządzeń w zabudowie kuchni, tj. piec konwekcyjno-parowy zamiast kuchenki mikrofalowej. Mikrofalówkę należało przenieść do bliżej nieokreślonej szafki narożnej. Pismem z dnia 05 marca 2013 roku P. J. (1) wystąpił z pismem do p. M. S. (1) wzywającym do uzupełnienia informacji niezbędnych do podjęcia dalszych prac. W marcu 2013 roku P. J. (1) otrzymał informację, że powódka rezygnuje ze szprosów drewnianych, wobec czego trzeba będzie zamontować witraże wykonane przez firmę zewnętrzną. Witraże miały się pojawić w terminie bliżej nieokreślonym. Fronty dopiero po montażu witraży mogły zostać polakierowane, więc P. J. (1) nie mógł zakończyć prac, gdyż czekał na witraże.

Prowadzenie prac montażowych nie mogło być kontynuowane, gdyż w pomieszczeniach kuchni przebywały inne ekipy budowlane i wykończeniowe. Po wezwaniu koordynatora B. S. do spotkania w celu podpisania protokołu zniszczeń,

pani S. zakończyła pracę przy koordynowaniu projektu. Od tej chwili nie było osoby koordynującej prace na obiekcie z ramienia (...) Spółki Akcyjnej.

W toku wytwarzania mebli powód zdecydował, że nie będzie montował wstawek kamiennych. Na etapie projektowania i produkcji z uwagi na informację o wstawkach kamiennych wyłączone było rozważanie możliwości montażu zawiasów puszkowych. Rezygnacja ze wstawek granitowych przysłała do pozwanego P. J. (1) zbyt późno by mogły ulec zmianie wyłobienia na frontach i miejsce lokalizacji oraz rodzaj zawiasów. Na tym etapie zaawansowania prac technologia wymuszała rezygnację ze spowalniaczy i brak możliwości ich montażu. Taki rodzaj zawiasu nie był też przewidziany umową stron, pozwany P. J. (1) zastosował zawias szarnirowy pasujący do stylu mebli. Nie było zastrzeżeń do jego zastosowania ze strony powoda, zawiasy sprawdzili się także w kuchni grillowej.

W kwietniu 2013 roku dokonano kolejnych zmian projektu. Zmianie uległa zabudowa ściany z oknem, pojawiły się dodatkowe meble, zmianie uległa witryna i pomocnik kelnerski. Kierownik produkcji w firmie (...) oszacował czas wykonania na 30 dni, pismo w tej sprawie zostało dostarczone do p. S..

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. pismem z dnia 10 maja 2013r. wezwała P. J. (1) do zakończenia wszystkich prac w wykonaniu umowy w sposób umożliwiający dokonanie pozytywnego ich odbioru w terminie do 15 maja 2013r. W piśmie tym (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. zastrzegła możliwość odstąpienia od umowy w razie bezskutecznego upływu zakreślonego P. J. (1) terminu.

W odpowiedzi na wezwanie P. J. (1) pismem z dnia 16 maja 2013r. wskazał terminy zakończenia prac.

Pismem z dnia 17 maja 2013 r. powódka ponownie wezwała P. J. (1) do zakończenia prac i zaoferowania mebli do odbioru w terminie do 22 maja 2013r. W piśmie tym zastrzeżono również możliwość odstąpienia od umowy. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. wskazała także, że w razie nieprzystąpienia przez P. J. (1) do odbioru (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. dokona jednostronnego odbioru mebli przy udziale biegłego rzeczoznawcy.

Dnia 23 maja 2013r. czynności odbiorowych dokonał rzeczoznawca ds. meblarstwa i wyrobów drzewnych Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej w Ł. mgr inż. M. S. (2), który sporządził ekspertyzę, wskazującą istniejące w zamontowanych meblach wady oraz przyczyny ich powstania, tj. wskazano, że meble zawierały następujące wady: niewłaściwe zawiasy drzwiczek frontowych, słaby domyk skrzydła frontowego, niewłaściwe okucia, brak półek szklanych w regale nr 13,11,24, brak oświetlenia halogenowego w kredensie, uszkodzenie mebli niewłaściwym montażem niewłaściwych zawiasów, odpadająca farba z filastra ozdobnego w kształcie kwadratowym, wysunięty front szuflady nad piekarnikiem i mikrofalą, niewłaściwy kształt frontów cargo, kwadratowe pilastry w listwach ozdobnych zamiast pionowego frezowania, niedbale wykończone połączenie kolumny z koroną kuchni, szorstkość powierzchni malowanej w listwach ozdobnych oraz na okrągłych wypukłościach kolumny, biała płyta w bokach i dolnej przegrodzie pionowej szafek narożnych zamiast kremowej, niewłaściwe wkręcenie wkrętów w zawias, co spowodowało pęknięcie boku drewnianego, brak maskowania dodatkowej płyty na zamocowanie halogenów do szafek wiszących, brak domykania się drzwiczek frontowych.

Pismem z dnia 24 maja 2013r. powódka wezwała P. J. (1) do usunięcia wad w zamontowanych przez niego meblach kuchennych w terminie do 31 maja 2013 r. Stwierdzone w ekspertyzie wady zostały przez pozwanego P. J. (1) w większości usunięte przez pozwanego i podwykonawców.

Pismem z dnia 29 maja 2013 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. poinformowała P. J. (1), że 05 czerwca 2013r. odbędzie się ostateczny termin odbioru wykonanych przez P. J. (1) prac przy udziale rzeczoznawcy. Po ponownym dokonaniu przez rzeczoznawcę ds. meblarstwa i wyrobów drzewnych Wojewódzkiej Inspekcji Handlowej w Ł., Pana mgr inż. M. S. (2), oględzin mebli 05 czerwca 2013r. wskazał na w dalszym ciągu istniejące wady mebli oraz ocenił jakość wykonanych mebli. W ekspertyzie wskazano następujące wady mebli: niedomykające się drzwiczki frontów w obydwu kuchniach, niewłaściwe wykonawstwo płyt z których zbudowane są szafki (brak dostosowania płyty z której wykonane zostały meble do okuć, które powinny być zastosowane).

Wcześniej do pozwanego P. J. (2) nie dochodziły informacje o problemach z eksploatacją mebli kuchennych z uwagi na zastosowanie zawiasów szarnirowych. Pozwany dodatkowo wobec żądań pojawiających się po odbiorze mebli zamontował magnesy, aby drzwiczki się domykały. Rozwiązanie to nie usatysfakcjonowało powoda.

Pismem z dnia 14 czerwca 2013r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. przedstawiła P. J. (1) dwie alternatywne propozycje zakończenia łączącego strony stosunku prawnego. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. zaproponowała odstąpienie od umowy z winy P. J. (1), co skutkowałoby koniecznością zwrotu przez P. J. (1) (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Z. zaliczki na poczet ceny mebli oraz koniecznością demontażu mebli albo zawarciu porozumienia, na mocy którego umowa zostałaby rozwiązana, a (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. zapłaciłaby P. J. (1) 60% wynagrodzenia umówionego zgodnie z § 5 ust. 2 umowy, tj. kwotę 131.068,09 zł, co przy uwzględnieniu wypłaconej już P. J. (1) zaliczki powodowałoby konieczności dopłaty przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Z. kwoty 25.394,19 zł. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. wskazała, że oczekuje stanowiska P. J. (1) do 28 czerwca 2013r.

P. J. (1) nie przystał na żadną z propozycji (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z. wskazanych w piśmie z dnia 14 czerwca 2013r., oferując z całego zakresu wad funkcjonalnych, jakościowych i estetycznych mebli montaż spowalniczy w drzwiach frontowych obu kuchni.

Pismem z dnia 04 lipca 2013r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. złożyła P. J. (1) oświadczenie o odstąpieniu od umowy wskazując, że P. J. (1) nie usunął wad mebli i uzasadniając odmowę dostępu P. J. (1) po raz kolejny do pomieszczeń kuchennych brakiem zaoferowania przez P. J. (1) należytego wykonania umowy. Jednocześnie pismem tym wezwano P. J. (1) do zwrotu wpłaconej zaliczki w terminie do 10 lipca 2013r.

Pismem z dnia 09 lipca 2013r. P. J. (1) stwierdził, że wady mebli nie są wadami istotnymi, w związku z czym oświadczenie (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Z. o odstąpieniu od umowy jest bezskuteczne i wezwał (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w Z. do zapłaty reszty wynagrodzenia wynikającego z umowy oraz innych, dodatkowych należności, niewynikających z umowy stron.

Mimo wezwania P. J. (1) do zwrotu wpłaconej zaliczki w terminie do 10 lipca 2013r., (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. nie otrzymała zapłaty.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód swoje roszczenie oparł na treści przepisu art. 637 § 2 k.c. (obowiązującego w dniu wniesienia pozwu, uchylonego ustawą z dnia 30.05.2014 r. Dz.U. z 2014 r. poz. 827, która weszła w życie 25.12.2014 r.), który przewidywał, że gdy wady usunąć się nie dadzą albo gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w czasie odpowiednim, zamawiający może od umowy odstąpić, jeżeli wady są istotne; jeżeli wady nie są istotne zamawiający może żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku. To samo dotyczy wypadku, gdy przyjmujący zamówienie nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez zamawiającego.

W ocenie Sądu Okręgowego, skoro wskazany przepis wprowadza podział wad dzieła na usuwalne i nieusuwalne oraz na istotne i nieistotne, stanowiąc jednocześnie, że odstąpienie od umowy jest możliwe tylko wtedy, gdy dzieło będzie obciążone wadami istotnymi (niezależnie od tego czy są one usuwalne, czy nie), to niezbędne było ustalenie, jakie przyczyny uzasadniające odstąpienie od umowy zostały wskazane w treści oświadczenia powoda, a także, czy tymi przyczynami były istotne wady dzieła.

Sąd Okręgowy wskazał, że na zobowiązanie pozwanego składało się z wykonanie, dostarczenie, rozładowanie i zamontowanie zabudowy kuchennej w budynku zlokalizowanym w (...) przy Al. (...), natomiast zobowiązanie powoda do zapłaty określonego wynagrodzenia. Zabudowa kuchenna miała dotyczyć tzw. kuchni funkcjonalnej i kuchni grillowej. Meble, ich wygląd oraz wymiary zostały opisane w projekcie stanowiącym załącznik do umowy, podobnie jak materiały użyte do wykonania mebli. W trakcie wykonywania umowy powód akceptował przedstawiane mu próbki oraz kilkakrotnie dokonywał zmian w zakresie materiałów i w zakresie projektu.

W wyniku końcowego odbioru dzieła przy udziale rzeczoznawcy, została sporządzona kolejna ekspertyza, w której stwierdzono usunięcie wszystkich wskazywanych uprzednio w ekspertyzie z 23 maja 2013 r. wad, za wyjątkiem słabego domytku drzwiczek, w związku z niezastosowaniem zawiasów puszkowych. Konsekwencją zaistniałej sytuacji było odstąpienie przez powoda pismem z dnia 4 lipca 2013r. od umowy nr (...) z dnia 12 listopada 2012r.

Sąd Okręgowy podkreślił, że według powoda wady mebli były istotne, zaś kwestię tę należało oceniać z uwzględnieniem całokształtu okoliczności sprawy, a nie tylko uwzględniając, czy z mebli można korzystać w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, gdyż intencją stron zawierających umowę była sprzedaż powodowi mebli bardzo wysokiej jakości pod względem materiałowym jak i pod względem wykonawstwa, w tym montażu. Pozwany miał pełną świadomość, iż powodowi zależy na meblach najwyższej jakości, luksusowych. Zdaniem powoda efekt prac pozwanego jest taki, że meble zarówno pod względem użytych materiałów, a w szczególności sposobu, jakości wykonawstwa dalece odbiegają od ustaleń stron z chwili zawierania umowy. Kwestią przedmiotową istotną produktu oczekiwanego przez powoda od pozwanego była nie tylko możliwość korzystania z mebli w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, ale także, a może nawet przede wszystkim solidność i najwyższa jakość wykonania z uwzględnieniem wysokiej jakości wykonawstwa, a więc walory estetyczne mebli. Pozwany nie zapewnił meblom poziomu jakości akceptowanego przez powoda zgodnie z ustaleniami stron z chwili zawierania umowy. Z tych przyczyn, w ocenie powoda, wady wykonanych przez pozwanego mebli, uwzględniając całokształt okoliczności, w tym oczekiwaną i uzgodnioną przez strony jakość materiałową i wykonawstwa, należy ocenić jako istotne, a co za tym idzie jako skuteczne ocenić należy oświadczenie powoda o odstąpieniu od umowy.

Sąd Okręgowy wskazał, że prawo odstąpienia od umowy ze skutkiem natychmiastowym przewidywał § 8 umowy z 12 listopada 2012r., zgodnie z którym prawo to przysługiwało powodowi w razie niewykonania lub nienależytego wykonania przez pozwanego zobowiązań określonych w umowie, w szczególności w razie nie dotrzymania terminu dostawy, nie wykonania obowiązków określonych w § 1 i § 2 umowy, bądź też w przypadku wszczęcia postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego wobec pozwanego, z zachowaniem formy pisemnej i podaniem przyczyny odstąpienia pod rygorem nieważności.

W ocenie Sądu Okręgowego żadna z podstaw wskazanych w § 8 umowy nie zachodziła w niniejszej sprawie. Nie można bowiem czynić pozwanemu zarzutu uchybienia terminowi, ponieważ do wystąpienia opóźnień przyczyniła się sama strona powodowa. Nie sposób również stwierdzić naruszenia § 1 lub § 2 umowy, gdyż § 1 umowy dotyczy przedmiotu tej umowy i obowiązku jego osobistego wykonania w sposób zgodny z projektem i wskazaniem powoda, na co wskazuje przesłuchanie stron postępowania, a także zeznania świadków, z których wynika, że strony postępowania współpracowały ze sobą w celu realizacji sporządzonego projektu oraz realizacji ustaleń ustnych. Z kolei § 2 umowy dotyczy harmonogramu wykonania przedmiotu umowy, który nie był przestrzegany. Natomiast co do ostatniej przesłanki, to nie doszło do wszczęcia postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego wobec pozwanego w okresie współpracy stron.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy ocenił, czy były podstawy do uznania za skuteczne odstąpienia powoda w oparciu o art. 637 k.c., który reguluje odpowiedzialność przyjmującego zamówienie z tytułu rękojmi za wady dzieła.

Sąd Okręgowy podkreślił, że jeżeli wada dzieła jest usuwalna, zamawiający może wyznaczyć na podstawie art. 637 § 1 k.c. przyjmującemu zamówienie odpowiedni termin do usunięcia wady. Jeżeli termin ten upłynie bezskutecznie, zamawiający może nie przyjąć naprawy. Zgodnie z art. 637 § 2 zd. 2 k.c., może on wtedy po pierwsze, odstąpić od umowy o dzieło, jeżeli wady są istotne. Po drugie, jeżeli wada nie jest istotna, zamawiający może jedynie żądać odpowiedniego obniżenia wynagrodzenia należnego przyjmującemu zamówienie, przy czym wady istotne to wady, które czynią dzieło niezdatnym do zwykłego użytku, albo które sprzeciwiają się wyraźnej umowie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2006r., V CSK 198/2006). Mogą to być zarówno wady usuwalne, jak i nieusuwalne. Ponadto, w wypadku wad usuwalnych, przewidziane w art. 637 § 2 k.c. uprawnienie do odstąpienia od umowy o dzieło, względnie żądania obniżenia wynagrodzenia, jeżeli wada jest nieistotna, przysługują zamawiającemu jeżeli przyjmujący odmówi usunięcia (naprawy) wady usuwalnej, uzasadniając odmowę nadmiernymi kosztami (do czego jest uprawniony na mocy art. 637 § 1 in fine k.c.); a także gdy z okoliczności wynika, że przyjmujący zamówienie nie jest

w stanie w wyznaczonym przez zamawiającego odpowiednim terminie usunąć wady (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 stycznia 1999 r., I CKN 957/97).

Jeżeli wada jest istotna, zamawiający może odstąpić od umowy o dzieło. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, wady istotne to wady, które czynią dzieło niezdatnym do zwykłego użytku, albo które sprzeciwiają się wyraźnej umowie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2006 r., V CSK 198/2006). Wada istotna może mieć nie tylko wymiar funkcjonalny, ale także estetyczny (K. Kołakowski, [w:] Bieniek, Komentarz. Zobowiązania, 2011, t. II, art. 637, teza 3)

Sąd Okręgowy wskazał, że pozwany usunął wady wskazywane mu w pierwszej ekspertyzie przez powoda, bowiem stwierdzone to zostało powtórnym dokonaniem ekspertyzy przez powoda. Natomiast co do kwestii zamontowania spornych zawiasów puszkowych, mając powyższe rozważania na uwadze, trudno jest mówić o wadzie istotnej w rozumieniu art. 637 § 2 k.c. na co wskazuje również biegły sądowy w opinii z dnia 07 listopada 2013r., gdzie wskazano, iż podstawowe materiały użyte do wykonania mebli są zgodne z zawartą umową z dnia 12 listopada 2012r. nr (...), natomiast brak jest uzgodnienia jakiego typu zastosować należy zawiasy do zawieszenia drzwi wpuszczonych. Początkowo niespornym było, iż z uwagi na projektowanie wstawek kamiennych niemożliwe technologicznie było zastosowanie zawiasów puszkowych. W toku wykonywania prac powód zrezygnował ze wstawek kamiennych, a pozwany na tym etapie wykonywania prac nie miał możliwości montażu spowalniaczy.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko pozwanego, że nie był zobowiązany na mocy umowy do zamontowania spornych zawiasów, a tym samym wezwanie do zamontowania innego niż umówiony elementu wyposażenia mebli nie jest wezwaniem do usunięcia wady.

W ocenie Sądu Okręgowego, rację ma zatem pozwany, że na chwilę odbioru dzieła nie dało się stwierdzić wystąpienia wad, a zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 września 2014 r. I ACa 264/14 „Tylko wady wynikające ze stanu dzieła w dacie odbioru (tkwiące w nim na dzień odbioru) mogą uzasadniać odstąpienie od umowy na podstawie art. 637 § 2 k.c.”, co oznacza, że nie było podstaw do odstąpienia od umowy.

Wady wskazane w opinii biegłego sądowego, które nie pojawiły się w opinii sporządzonej w chwili odbioru dzieła, nie mogą być kwalifikowane jako wady uzasadniające odstąpienie od umowy, gdyż nie tkwiły w dziele na dzień odbioru. Takie wady mogły co najwyżej uzasadniać wystąpienie z roszczeniami wynikającymi z rękojmi, co jednakże nie jest przedmiotem postępowania. Wadą występującą na chwilę odbioru był słaby domyk drzwi. Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można uznać, że jest to wada istotna, uzasadniająca odstąpienie od umowy. Kompletnie wyposażenie meblowe obu bardzo przestronnych kuchni zostało wykonane zgodnie z umową, co potwierdziła również sporządzona w niniejszej sprawie opinia biegłego sądowego. Powód nie wykazał, zgodnie z art. 6 k.c., że przywołany słaby domyk czynił całą zabudowę meblową obu kuchni niezdatną do umówionego użytku.

W ocenie Sądu Okręgowego należało uznać, że żadna z wymienionych w oświadczeniu powoda z dnia 4 lipca 2013 r. przyczyn odstąpienia, nie odnosi się do wady istotnej w rozumieniu art. 637 § 2 k.c. i nie uzasadnia skorzystania przez powoda z instytucji odstąpienia od umowy. Złożone przez powoda oświadczenie o odstąpieniu od umowy należy ocenić jako nieskuteczne, gdyż powodowi takie uprawnienie nie przysługiwało.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w chwili odbioru nie występowały wady uzasadniające odstąpienie od umowy, a wady stwierdzone w opinii biegłego sądowego, które nie były wymienione w dacie końcowego odbioru, nie mogą uzasadniać odstąpienia od umowy, lecz co najwyżej mogą uzasadniać roszczenia powoda z rękojmi. Nadto wszystkie wady wskazywane w dalszym toku procesu są usuwalne, a jednocześnie nieistotne. Wadliwość pewnych elementów jest pozorna, przykładowo brak zakotwienia lodówki na wyraźne polecenie powoda przyczynił się do jej ruchomości i aktualnie w toku eksploatacji mogła ona ulec przesunięciu, fakt ten jednak nie obciąża pozwanego. Natomiast pojawiające się pęknięcia lakieru są możliwe do poprawy w ramach rękojmi. Podobnie jak niezachowanie równomiernych platek drzwi i segmentów, pęknięcia drzwiczek i elementów listew, zacieki powłoki lakierowej, osiadanie wieńca górnego szafki pod zlewozmywakiem. Koszt ich usunięcia był niemożliwy do wyliczenia przez biegłego na tym etapie sprawy wobec braku stanowiska stron, w jaki sposób decydują się wady usunąć. Biegły stwierdził natomiast kategorycznie, iż wartość nie przekracza połowy umówionej kwoty w maksymalnym wariancie.

Większość niedoskonałości pojawia się z czasem z uwagi na pracę mebli, jednak w toku normalnej współpracy powinny być usuwane na bieżąco w ramach rękojmi czy udzielonej gwarancji. Powyższe potwierdził zarówno biegły sądowy, jak i rzeczoznawca przesłuchany w charakterze świadka M. S. (2), który dwukrotnie oglądał sporną zabudowę.

O kosztach procesu orzeczono w pkt II na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

Apelację od tego wyroku złożył powód, który zaskarżył wyrok w całości, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje ewentualnie, na podstawie art. 386 § 4 KPC, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 637 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię w zakresie pojęcia „wady istotne” i przyjęcie, że:

- wada wskazana przez Powoda przed złożeniem oświadczenia o odstąpieniu od umowy w postaci braku prawidłowego domyku drzwiczek w zabudowie kuchennej nie była istotna;

- wady produkcyjne i wykonawcze zabudowy meblowej, skutkujące ich mierną jakością, potwierdzone w toku procesu opinią biegłego sądowego nie były istotne;

co w konsekwencji doprowadziło do oceny, iż oświadczenie o odstąpieniu od umowy złożone przez Powoda było nieskuteczne; podczas gdy prawidłowa wykładnia art. 637 § 2 k.c. w ww. zakresie powinna prowadzić do wniosku, iż właściwości zaoferowanych przez Pozwanego zabudów meblowych, wskazywane bezpośrednio przez Powoda jak i przez biegłego sądowego, stanowiły wady istotne zabudów w dniu składania przez Powoda oświadczenia o odstąpieniu od umowy, uprawniające Powoda do złożenia tegoż oświadczenia.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji. Na rozprawie apelacyjnej pozwany oświadczył, że cofa wniosek o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja była nieuzasadniona i podlegała oddaleniu.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny stwierdza, że skarżący nie zakwestionował skutecznie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, w szczególności poprzez brak zarzutów w zakresie oceny dowodów dokonanej przez ten Sąd.

Powód w uzasadnieniu apelacji, nie zgłaszając zarzutów naruszenia prawa procesowego, dokonał odmiennej niż to uczynił Sąd Okręgowy oceny dowodów, szczególnie oceny dowodu z opinii biegłego sądowego, wyciągając z oceny tej opinii subiektywne wnioski, które jednak z niej nie wynikają. Powód jednocześnie będąc przekonany o słuszności swego stanowiska, nie wskazuje na uchybienia konkretnym regułom oceny dowodów przez Sąd Okręgowy, co umożliwiłoby weryfikację twierdzeń powoda. Tymczasem wywód Sądu pierwszej instancji zasługuje na akceptację, gdyż z oceny materiału dowodowego- zeznań świadków, szczególnie świadka S. oraz z oceny dowodu opinii biegłego sądowego, Sąd ten wywiódł logicznie prawidłowe wnioski o istniejących w dacie odbioru wadach mebli oraz rodzaju tych wad, które są także zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Skoro powód nie zakwestionował ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, to podstawą oceny dokonywanej przez sąd odwoławczy jest stan faktyczny ustalony przez Sąd Okręgowy. W związku z tym należy przypomnieć ustalenia tego Sądu, zgodnie z którymi to osoby uprawnione ze strony powoda akceptowały zarówno materiały, w tym rodzaj drewna, laminatu, okucia, zawiasy, których rodzaju nie przewidywała umowa stron, jak również dokumentację technologiczną i techniczną, na podstawie której wykonano meble. Nadto na polecenie powoda dokonano wielu zmian zarówno w projekcie, jak i materiałach używanych do produkcji mebli, w tym to powód zdecydował, że nie będzie montował kamiennych wstawek na

frontach, a informacja ta doszła do pozwanego na tyle późno, że nie można już było na tym etapie zamontować zawiasów puszkowych i spowalniaczy. Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że przy odbiorze mebli dnia 5 czerwca 2013 r. rzeczoznawca działający na zlecenie powoda stwierdził usunięcie wszelkich wad stwierdzonych uprzednio, a jako nieprawidłowości wskazał na słaby domyk oraz brak dostosowania płyty, z której wykonane zostały meble do okuć, które powinny być zastosowane. Opinia rzeczoznawcy M. S. (2), jak wynika z jej treści była odbiorem jakościowym i w żadnym jej miejscu, co zresztą zostało przez niego potwierdzone, gdy zeznawał w charakterze świadka, nie wskazał on na wadliwą jakość mebli, niezgodną z umową, w tym na niewłaściwe materiały czy wadliwą estetykę mebli.

Czyniąc takie ustalenia faktyczne, Sąd Okręgowy uznał, że jedyną wadą mebli był właśnie słaby domyk drzwiczek w związku z niezastosowaniem zawiasów puszkowych, co wynika z ekspertyzy M. S. (2), a biorąc pod uwagę, że nie zachodziły przesłanki do umownego odstąpienia od umowy, Sąd pierwszej instancji ocenił, że powód nie mógł skutecznie odstąpić od umowy na podstawie art. 637 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym uprzednio. Taki wniosek Sąd ten wywiódł po przyjęciu, że rzeczona wada nie była wadą istotną.

Ocena Sądu Okręgowego w tym zakresie jest trafna, bowiem wada istotna, umożliwiająca odstąpienie od umowy, to taka wada, że skutek jej wystąpienia dzieło jest niezdatne do określonego w umowie użytku ze względu na to, że nie posiada cech umożliwiających jego eksploatację (np. niedające się uruchomić urządzenie) albo z uwagi na niewłaściwą formę zewnętrzną (np. nie uwzględnia elementarnych wymagań estetycznych czy przestrzennych). Takich wad wykonane i dostarczone przez pozwanego meble nie zawierały w dacie odstąpienia od umowy. Stwierdzone usterki- słaby domyk z uwagi na brak spowalniaczy nie uniemożliwiają eksploatacji, bowiem są one wykorzystywane zgodnie z właściwością, co wynika z opinii biegłego sądowego. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, wbrew wywiodom apelacji nie potwierdza podnoszonych w apelacji trzaskania i samoczynnego otwierania się drzwiczek, wręcz przeciwnie z zeznań świadka S., zatem osoby, która dokonywała odbioru mebli wynika, że nie zaobserwował takich zjawisk, a jedynie słaby domyk. Zaprzeczył, aby słaby domyk powodował samoczynne otwieranie się drzwiczek, co również potwierdził biegły sądowy.

Nie można podzielić stanowiska powoda, że podstawą odstąpienia była słaba jakość mebli, tkwiąca w nich na datę odbioru, a przejawiająca się stwierdzonymi przez biegłego sądowego usterekami jak odpryski i pęknięcia powłoki lakierowanej, które zdaniem biegłego mogły wynikać z nieodpowiednich warunków produkcyjnych, a także wad montażowych. Przede wszystkim Sąd Okręgowy nie poczynił ustaleń w zakresie stwierdzonych w toku eksploatacji odprysków i pęknięć, jak również wad montażowych, a apelacja nie zawiera w tym zakresie zarzutów, szczególnie braku ustaleń Sądu odnośnie tych okoliczności. Skarżący dokonuje, jak wskazano wyżej subiektywnej oceny dowodów, innej niż poczynił Sąd pierwszej instancji, nie podważając jednocześnie oceny dokonanej przez ten Sąd, opierając się na przypuszczeniach jednego ze świadków, co do warunków produkcji mebli, pomijając, że z materiału dowodowego wynika, że w rezydencji, w której zamontowano meble jest basen, więc, jak podał biegły wyższa wilgotność. Tymczasem zawarta przez strony umowa i warunki dotyczące materiałów i wykonania mebli o tym nie wspominają. A jednocześnie to zamawiający akceptował materiały i próbki mebli, co na tym etapie procesu należy uznać za bezpieczne.

Nadto najistotniejsze jest, w ocenie Sądu Apelacyjnego, że pismo z 4 lipca 2013 r. wskazuje w swej końcowej części na przyczyny odstąpienia z winy pozwanego, odwołując się do usterek stwierdzonych w opinii rzeczoznawcy M. S. (2). Z chronologii zdarzeń należy przyjąć, że chodzi o opinię z 5 czerwca 2013 r., zatem jedyną stwierdzoną wadą był słaby domyk wynikający zdaniem rzeczoznawcy z niezastosowania zawiasów puszkowych. Wprawdzie pismo to zawiera w swej treści również wyrażenie niezadowolenia z jakości mebli, ale brak jest uszczegółowienia tych zarzutów. W istocie zarzuty co do jakości mebli zostały sprecyzowane w toku niniejszego procesu. Zarzuty takie nie mogą przesądzać o skuteczności odstąpienia dnia 4 lipca 2013 r. Natomiast, jak to trafnie wskazał Sąd Okręgowy mogą być podstawą innych roszczeń, które w tym procesie nie były formułowane.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, że dla skuteczności odstąpienia na podstawie art. 637 § 2 k.c. niezbędne jest wykazanie, że wady były istotne, a nadto, że albo nieusuwalne albo nie można ich usunąć w odpowiednim terminie (wyrok z 13 maja 2015 r., I ACa 1054/14, Lex nr 1785759). W tej sprawie nie tylko wady nie są istotne, ale jak wynika z opinii biegłego sądowego, jak również z zeznań świadka M. S. (2),

posiadającego również wiedzę fachową w tym zakresie, są to wady usuwalne, gdyż mogą zostać zlikwidowane w sposób pozwalający na osiągnięcie rezultatu, którym charakteryzuje się działo wolne od wad, poprzez montaż spowalniaczy, ostatecznie poprzez wymianę frontów szafek. Nie może zejść z pola widzenia, że z treści pisma z 27 czerwca 2013 r. (więc przed odstąpieniem od umowy) skierowanego przez pozwanego do powoda wynika, że oferował on montaż spowalniaczy, ale nie został dwukrotnie dopuszczony do nieruchomości.

Zważywszy na niezakwestionowane ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, należy marginalnie przywołać orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015 r. (IV CSK 271/14, Lex nr 1638990), że nie rodzą odpowiedzialności wady jeśli pojawiły się po zakończeniu robót, które były prowadzone według zmienionego, ale ustalonego wcześniej z inwestorem planu. Nie ulega wątpliwości, że powód wprowadzał zmiany w projekcie, a szczególnie wyeliminował element kamienny, co determinowało rodzaj użytych zawiasów, na tyle późno, że pozwany nie miał możliwości zamontowania innych niż użyte zawiasów. Można zatem nawet przyjąć, że to działanie powoda doprowadziło do końcowego efektu słabego domytku, jedynej wady tkwiącej w meblach na datę odstąpienia od umowy.

Dlatego apelacja była nieuzasadniona i podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Bogdan Świerczakowski Beata Byszewska Robert Obrębski